

Draamatyöpaja 13 uponnutta vuotta

Laatinut teatteri-ilmaisunohjaajaopiskelija Riikka Oksanen
(Metropolia AMK)

- 1. Abiturienttien perinne -kohtauksessa Eeva, Eeli ja Timppa suunnittelevat tulevaisuuttaan, ja opiskelujaan ulkomaan yliopistoissa, Helsingissä tai Tampereella.**

Harjoite. **Patsaat:**

Oppilaat jakautuva pareittain ja keskusteleval hetken tulevaisuuden suunnitelmista; mitä oppilas aikoo tehdä koulun jälkeen? mikä on unelma-ammatti? (jos oppilas ei ole vielä varma mikä kiinnostaa eniten, hän voi valita minkä vaan kiinnostavan vaihtoehdon.) Keskustelu unelma-ammateista käydään pareittain niin hiljaisella äänellä, että muut parit eivät kuule toisten keskusteluja.

Tämän jälkeen parit miettivät, minkälainen patsas voisi edustaa kyseistä ammattia ja kokeilevat sen muodostamista. Kummankin unelma-ammattista tehdään oma erillinen patsas, jossa voi olla esiintymässä molemmat parin jäsenet tai vaan toinen. Tähän kannattaa käyttää aikaa vain noin 5min, ettei oppilaille tule turhia paineita. Kun patsaat ovat valmiita, ne esitetään vuorotellen muille oppilaille, jotka saavat arvata, mitä ammattia patsas esittää. Mikäli joku patsas on vaikea, eivätkä oppilaat keksi mitä se esittää, ohjaaja voi laittaa patsaan käyntiin pyytämällä patsaassaolijoita päästämään jotain ääntä ja tekemään jotain liikettä. Näin käydään läpi jokaisen unelma-ammatti vuorollaan.

Patsasharjoitetta tehtäessä ohjaajan kannattaa miettiä itse joku esimerkki ja näyttää siitä Patsas eteen, jotta kynnyks Patsaan tekemiseen ei ole liian korkea. Patsaat voivat joko olla konkreettisia tai abstrakteja.

- 2. Kun mummon dementia käy ilmi, Eeva joutuu tekemään vaikean valinnan sen välillä, jääkö hän hoitamaan mummoaan ja työskentelemään leipätehtaalla vai lähteekö hän toteuttamaan unelmaansa ulkomaiseen yliopistoon.**

Harjoite: **Omantunnon kuja:**

Oppilaat jaetaan kahteen ryhmään. Ryhmät menevät seisomaan vastakkain kahteen riviin niin, että heidän väliinsä jää kuja. Yksi oppilas menee vuorollaan kujan alkupäähän ja kävelee sen läpi. Kujan toisella puolella seisovalle ryhmälle annetaan tehtäväksi vakuuttaa kulkija siitä,

että hänen tulisi jäädä hoitamaan mummoa, ja kujun toisella puolella seisovalle ryhmälle annetaan tehtäväksi vakuuttaa kulkija siitä, että hänen tulisi lähteä toteuttamaan unelmansa.

Tässä voidaan käyttää hyödyksi myös aikaisemmassa harjoitteessa esiin tulleita unelma-ammattiteja niin, että kulkija sanoo kujun alussa vielä muistutukseksi oman unelma-ammattinsa, ja toisella puolella olevat vakuuttavat kulkijaa siitä miksi juuri tämä unelma olisi syytä toteuttaa. Kun kulkija on kävellyt koko kujun läpi ja kuullut kaikki perustelut, hän asettautuu seisomaan jommankumman rivin viimeiseksi, ja tekee näin päätöksensä. Tästä on seurauksena se, että viimeisen kulkijan kohdalla tilanne saattaa olla sellainen, että jäljellä on enää toista mielipidettä. Tällöin ohjaaja voi asettua toiselle puolelle ja pitää yllä katoavaa mielipidettä. Tämä harjoite voidaan toteuttaa joko huutokuorona eli kaikki huutavat omaa mielipidettään yhtä aikaa tai kuiskausversiona niin, että kulkija käy jokaisen lähellä vuorollaan ja perustelu kuiskataan hänen korvaansa.

HUOMIO! Jos harjoite toteutetaan niin, että kaikki oppilaat saavat kulkea kujun läpi, se on melko pitkäkestoinen. Harjoite voidaan tehdä myös niin, että valitaan esim. kaksi vapaaehtoista kulkemaan kujun läpi.

3. Eeva jää hoitamaan mummoa

Harjoite. **Päiväkirja:**

Koetetaan eläytyä siihen millaista Eevan arki on, kun hän jää hoitamaan mummoaan. Jokainen kirjoittaa yhden päiväkirjan sivun Eevan päiväkirjaan. Päiväkirjan sivut sekoitetaan ja luetaan ääneen nimettöminä.

4. Sekä Paluumuuttajat -kohtauksessa että kohtauksessa, jossa Eeva tahtoo oman perheen, käydään läpi perinteisestä perhekäsityksestä poikkeavia perherakenteita

Harjoite. **Mielipidejana:**

Jokainen opiskelija kirjoittaa perheeseen liittyvän väitteen lapulle. Väitteen ei tarvitse olla opiskelijan oma mielipide vaan sen voi kirjoittaa myös provosoidakseen muita.

Tehdään tilaan mielipidejana niin, että tilan toinen seinä edustaa mielipidettä **TÄYSIN SAMAA MIELTÄ** ja toinen **TÄYSIN ERI MIELTÄ**.

Ohjaaja lukee jokaisen lapun vuorollaan. Kun väittämä on luettu, oppilaat asettuvat tilaan sen mukaisesti mitä mieltä he ovat. Kun jokainen on löytänyt oman paikkansa, ohjaaja voi käydä koskettamassa muutamaa oppilasta ja

pyytää heitä perustelemaan miksi he valitsivat juuri sen kohdan janalta. Näiden puheenvuorojen jälkeen oppilailla on mahdollisuus vaihtaa vielä omaa paikkaansa janalla, jos puhujien mielipiteet vaikuttivat heidän omansa.

Tämän harjoitteen jälkeen on hyvä käydä pieni keskustelu oppilaiden kanssa mielipidejanalla esille nousseista asioista, niin että jokainen saa vielä halutessaan puheenvuoron.

5. Miksi äiti lähti?

Harjoite. **Improvisoidut kohtaukset:**

Oppilaat jaetaan 3-5 hengen ryhmiin. Ryhmille annetaan tehtäväksi pohtia sitä miksi Eevan äiti lähti? Kun oppilaat ovat saaneet keskustella tästä rauhassa, heille annetaan tehtäväksi muodostaa lyhyt kohtaus siitä, miten ja miksi äiti lähti. Kohtauksen suunnitteluun riittää hyvin 5min, ettei tule turhia paineita. Ohjaajan on hyvä korostaa sitä, että kyseessä on improvisaatio, joka tarkoittaa sitä, että repliikkejä ei tarvitse sopia etukäteen. Riittää kun oppilaat sopivat perustilanteen ja tapahtumien kulun. Kun kohtaukset on suunniteltu valmiiksi, jokainen ryhmä esittää vuorollaan oman kohtauksensa. Jokaisen kohtauksen jälkeen ohjaaja kysyy katsojilta, mitä he näkivät. Kun kaikki kohtaukset on katsottu, voidaan pitää vielä äänestys siitä, mikä on oppilaiden mielestä todennäköisin vaihtoehto.